

Milan Kučera
Cesta

Milan Kučera · Cesta

Milan Kučera
Cesta

Opus Bonum 1976

Poslání

Básník? Ano, opravdu básník.

O tom bezpečně svědčí jeho první knížka, kterou vydáváme, aby promluvil k více lidem. Prozrazujeme rovněž, že několik dalších sbírek má v rukopise.

»Jsi krásná pravdo v zrcadle svobody«; svobodu vyvolil ne tak dávno a pracuje jako dělník v jedné holandské tiskárně. Jeho sbírka hovoří hlasem křesťanské touhy i naděje, básně ryzího slova, nový básník se narodil:

»vírou v harmonii
nezničitelnou touhou srdcí
řád dobra

naplňovaný naší věností
jejím pouhým náznakem«

Báseň srovnáváme s modlitbou;
je na téže úrovni, je to spontánní, ze srdce
vyvěrající řeč vykoupeného člověka,

»neboť

vydrž

bolestnou minutu věčnosti

neboť po ní

vyjdeš na světlo«

To světlo kdysi Milan Kučera potkal a
Světlo doprovází jeho tvorbu, proto je blízké
nejen všem, kdo milují poezii, ale ještě
a zvláště těm, kteří věří.

Knížka je poznamenána životem tam doma,
přes nějž je položen kříž; také proto má
velkou cenu jako nové svědectví o naději.

Anastáz Opasek

JDU krajinou smíru
příběhy touhy ztrácejí svou palčivost
ponechávajíce si svou podobu
Zapomínají na svůj strach ze života
a chtějí milovat
co k nim nepatří
co je očekává v příštích záhybech cest
Jdou pomalu
těžce
váhavě
s bolestí pozůstalého
nad vzdálenou schopností létat
přestože křídla ztratila
právě na té cestě kterou jdou dál
začínají ji milovat
jako matka
odkládající krásu ve svých dětech
mají k ní soucit
znají marnost svých obětí
únavu nedokončeného
vzhlížejí další kroky
v naději
že se nakonec všechny spojí
a splynou
v jednu bytost
v jednu vzpomínku
v jednu zem
a v jednu lásku

Chtěl bych odprosit bolest
že jsem ji zvětšoval nedůvěrou
důvěru
že jsem ji kalil strachem

Chci tvoje odpuštění naděje
za to že jsem tě vyhnal
a tebe radosti
nechal hrbit
v malosti a špíně měst
Odpusť zklamání
že jsem ti neprominul
a lásko
že jsem tě zapřel
díky za tvé setrvání
za tvou společnost v životě
za tvou hrdost v životě
díky za tvou pevnou smířlivost
a kamennou pokoru
neboť jí jsem podpírán
jí jsem probouzen
do dne
Hodiny země se nachylují
jako dlaň a sekyra současně
za něco bych chtěl odpuštění
a za něco bych chtěl odpustit
nezbyla slova
čas je nechal v zavřené knize
jako záložku
jako milníky
podle kterých se jednou poznají
a domluví

Chtěl bych napsat báseň
vykupující můj život
jako čin
ztratit se ve vichřici boje o něj
zbloudit v něm
jako pomatenci v houšti svých myšlenek
moci pak odložit pero
jednou a konečně navždy

Dojit k tomu bodu
neodbíhat od něj
Uštvat cíl
nekonečného báječného dne
dne poznání
Zakotvit v něm
jak dětská mysl ve hře
a zrušit břehy
jeho moře radosti

Ta úplnost poznání
by se podobala hvězdě dne
byla by majákem
zázračným dotykem moudrosti
mlčící meteority
omilostněného lidství
by promluvily
došly slyšení
Zmizely by bludné cesty
jediným cílem člověka
by bylo najít svou cestu
dobra a radosti
šli bychom po ní
jak bezstarostné mládí
svatá bolest
dočkavší se svého jitra
by s námi posledním vzepřením vesla
odrazila
od břehu

(Praha—leden 73)

MÁŠ – LI při sobě radost
křehkou a mocnou
třeba tu z posledního letního výletu
drží-li se tě
ještě zeleným stonkem jara
neusíná ti
vtahujíc tě přitom do hloubky
k jádru věci
pak ji okoušej

Ber ji se vším všudy
pleň ji
všechno si vem
neboť stejně se dobereš dna
a prorazíš jej k bolesti

Prodchnutý její představou
prodereš se k ní zas
k svému cíli
domovu
počátku

Má svůj rub
nás
příčinu své touhy ve věčnosti
přítomnost zde je jen výzvou
na cestu k ní

Vede nás
jasní nám zrak
cídí jej křemíkem slz
abychom byli jako ona
dokonalí
schopni v ní
setrvat

ZKUŠENOST lisovaná o půlnoci času
běh věcí člověka
držených opratí paměti
údiv nad cílicí náhodou
to je první verš

Záření daru
z let nemluvnat
vklad stvořitele

Tobě zbývá naslouchat
tušit
hledat
jít za ním
třebas jen šepotem ozvěn

Důvěra v sebe
musí být důvěrou v něj
smysl hledání je on
tvá práce jeho důkazem

Žádnému místu stvoření
se nevyhýbej
jsi poutník
a ne pozlacená trouba
vyjíměčný posel
Jsi kámen při cestě zvednutý
kamínek z mozaiky
tedy především jen a jen člověk

Na tvou práci
nalehne čas
země se nad ní zavře
je důkazem přechodným
do té doby
než vyplyne příčina sama
až všechno poznání
naplní on

Když se ti zamotá
nit života
rozumem nezoufej
srdce skloň

Zmenši ho
v jeho podstatu
ať je drobným kaménkem
nepulsujícím pro sebe
Učiň z něj bezejmenného dělníka
anonymní stráž
dobré vůle

Žij
vytrvej
věci se bortí pouhým časem
a člověk trvá vírou

Vírou v harmonii
nezničitelnou touhou srdcí
řád dobra
naplňovaný naší věností
jejím pouhým náznakem

Ať tě nemate
že se k němu propláčeš
že k němu půjdeš tmou
v řevu hrůzy
vyprahlý k nicotě

Neber vážně své kletby
neboj se svého zla
neděs se planého čekání
vydrž
bolestnou minutu věčnosti
neboť po ní
vyjdeš na světlo

ZDÁLO se mi
že dělám co musím udělat
ostatní jakbysmet
nemohli couvnout
odplout
odletět
narozdíl od jiných
kterým nezbývalo zas nic jiného

Šinou si to po městech
trucují v hospodách
nebo si brousí vnitřní zrak
v nějakém ztraceném domě
na konci ulic
které nevedou k uznání
k počestnosti
Tvoří hutnost času

Jdou za ztraceným
jehož minulý čas neuznávají
za ilusí příběhů
Jsou neodchylní ve svém osudu
osudu dětské myšlenky
že svět je stavebnice
pohádka
hra měnících se pravidel
říše neviných

Obrnění čirostí své morálky
její prostotou
důvěřiví ve vlastní bezpečnost
jistí stabilitou vesmíru
věčností kterou dýchají

Přesouvají své dny
jak dětská probuzení
věrní pijáci
nepolapitelných osudů

Jsi tady
nepoznaná
v řetězech odmítnutí
naděje

Prostupuješ zem
v díle lidí
jejich rukou a slov
Kráčíš vznešená
obnovovat srdce
v novou
stále pokračující
lásku

Dáváš nám příležitost
v poznání přítomnosti
budoucího času

Jsi ozvěnou našich myšlenek
odvahou tvoření
jsi cesta neumírání

Jsi naší vděčností
polibkem
plodnosti
Přesahuješ nás
mocí svého daru
důvěry

Jsi sestra věrnosti
která stírá naše slzy
při čekání na tebe

PŘESTĚHUJI se
přísahat bych na to mohl
odtáhnu
z tohoto života do jiného

Do bílých stěn zahrad
do domu jejích tichých šelestů
kde země odráží nebe

Budu tam takový jaký jsem
nepřinucený
odkládat své myšlenky
odbíhat od nich
tam dožiju svá bláznovství

Mé sny na mne čekají
přetíženy
jak vozy s úrodou
vrchovaté barevností
radostné pravdou

Zvu vás
čekám vás
přijdete
lidé
ozvěny
lásky

VRACÍŠ se mi do života
mízo bdění
jase důvěry
obzore dne

Stejná
lepší
věrná jak bolest

Druhu spění
dare modliteb
pravdo lásky

Znovu naplňujeme naději
obrňujeme se jí
skrýváme v ní
srdce do žhava

Má první noci beze snu
vidím nás
jitra zítřka je společné
má pravidelný rytmus
konečně náš
který vnucujeme světu

Jsme pokojní
Neboť je to jeho dar
jeho vůle
naše cesta
míří
k němu

NEJISTOTA šla v jejich stopách
zítřek znamenal všechno a nic
čekali hodnosti blahobyt
a dostalo se jim učení
žít přítomnosti
Vrhnout se celý v sudbu dne
přijmout plně docela drobné radosti

Vodil je po zemi
a předpovídal kříž
pro ně
vyvolence krále
Mesiáše

Násobil jejich zklamání
a přesto
když se jim pak zjevil po smrti
aby neztratili jedinou vteřinu
jeho přítomnosti
jedinou vteřinu plnosti času
spěchali k němu

DEN vyplouvá
lodička ze skořápky ořechu
otevřít oči
do zahrad
na jitřní

Vesele svatá je zem
nevinnost se vrací
jakoby k nám to měla jenom kousek
a její návštěva
byla samozřejmá

Bolesti průrva není
jsou jen tvoje slova úsměv
oči
máš čelo vyhlazené
žijeme v přímých jasných drahách

Den vyloupl se z tvého těla
máme konečně času
na radost toulek
máme věčnost
pro setkání

Hlavy polí se zvedají k pozdravu
otevřít cesty
Údolí s náručí modře
je naše soukromí
Kniha lesa šepotá
vítá slunce
drobnými zrcadélky listí

Je pokoj i vrchol snažení současně
ale to už se všechno stvoření
loučí
k poledni

ŽIVOT

čí je to práce

úmysl?

Rodíme se snad proto

abychom vyhladili

vyrovnali

panující protiklady

Jsme účastníci svědci nebo rozhodčí?

K čemu a čím máme dokázat

svou příslušnost?

Jakou míru vděčnosti

máme projevovat za svůj život?

Co je minulost a budoucnost

tedy jaký smysl má naše přítomnost?

Je absurdní

redukovat naše poslání

na pouhou rezonanci občana

příslušníka klanu

zástupce druhu

Máme v sobě pečeť bytí

tvůrců

cítíme jak v nás přetrvává

tento nevysychající pramen

Rozhodujeme se

váháme

odmítáme

a konáme

Jsme tedy účastníky dramatu

Napodobujeme nějaký obraz lásky
tvoříme s ním jednotu
dobrovolně
pomáháme
vytvoření
nepřerušené harmonie

Toto bojiště se prodlužuje
na rovinu reality
a my jej nazíráme
zvnitřku
příbuzností

II

DĚTSKÁ VÍRA

Od svých deseti let
jsem měl nevyřčené tušení
že život začíná svatbou

Představoval jsem si pro sebe
princeznu jako je v Zeyerově knize Plojhar
Dnes připouštím že jsem k takovému životu
asi nebyl stvořen

Také mi už nejde o ni
chtěl bych jen přes všechn svůj čas přenést
to křehké tušení blízkého člověka
dětskou víru
v možnost důvěrného šepotu duši

SNÍH

Padá první sníh roku
nějaký čas
se drží
bílými tlapkami země
potom vzpomínkou
rozplyne

Zasypává aleje
slepé uličky
výhružné štíty domů
střechy chaloupek
kostlivce stromy

Obsypává
rozzářené okénko
dálku svých snů
lidský měsíc
k němuž přes všechnu svou rozpustilost
nevejde

Psi se po něm ohánějí
chňapají po něm
hned u stavení
před u plotu

Zahrada pozoruje obzor
jí svěřený
opuštěný jak dálky z pohlednic
a snad přemýšlí
co se teď
asi děje
v lese

Ten už neskrývá svou osamělost
duní mu to z hrudi voláním
že vítr má co dělat
aby nevznesl svou žalobu
k protějšimu kopci

Noc zatím vyčkává
na ranní
radost
děti

HUDBA

Blíží se
něžně přesvědčivě
nasávám ji
slovo budoucnosti
vystupuje z podzemí
sestupuje z nebe
mísí se
duše a duše
lidstvo
má podobu
milionů tváří
plachost vyslovuje jejich jména
slzy omývají ráj
na sluneční stěně mého bytu
v kině mého mozku
přichází
je v ulici
slyším ji v řevu klaksonů
breptání dětí
hvizdu výrostků
je tady
ona
už ji vidím . . .

EDIOLONSKÁ JACHTA

1

Jsi krásná pravdo
v zrcadle svobody
procházíš se civilisací
neztenčenými prostranstvími
ve spektru času-věčné přítomnosti
Odrážíš se v člověku
v jeho duši
Naši slabost zvedáš vysoko
vysoko do oblak

2

Dávej přednost činům
volit údajné povinnosti raději nežli čin
je projev zbabělců
Drž se větru
hlídej si svou bouři
očíma propaluj širou modř
Buď oběť poledního slunce
Nedej si vnutit náhubek
nedej si vzít právo na své myšlení
nedej ochudit své srdce o sílu milovat
nenech si svázat touhu
braň si duši
neboť do tohoto boje musí jít čistá
Nauč se milovat jasné klidné formy věcí
potřebovat krásu země
vyhledávej ji
ona je básní obrazem i hudbou
Uznej a přijmi řád
Měj jasno ve svém poslání v tom co chceš

Rozněcuj touhu po poznání
odměnou ti buď vědomí věčné dokonalosti

3

Divoký pohanský Whitmane
světěe mystiku veleknězi
prostý mnichu Whitmane
dělníku mudrci objeviteli Whitmane
kamaráde zblázněný do kamarádství
do morku duše vášnivý
Whitmane
posedlý Amerikou
Whitmane s mozkiem ožehnutým svobodou
divokými výlety za krásou
Whitmane pyšný na sílu
kterou ovládáš svůj vytvořený svět
Buď zdráv
Whitmane žijící v malém americkém městečku
s kariérou úředníka
zdravím tě Whitmane
vlišaný do samoty politikou světa
jsi hrdinou pro sny
o kterých jsi psal
pro chudý a obyěejný život
který jsi vedl
Zdravím tě Whitmane
napadaný Whitmane
posmíváný Whitmane
neúchylný ve svém zpěvu
klaním se tvé pevné vyjímečnosti
Co se stalo za dobu od tvé smrti s Amerikou
s tvým snem o Americe
a se světem?
Porovnej ten sestup do pekla
s vzestupem tvých slov do světla
tisíci duší!

Porovnej své představy s dílem času
porovnej svou prohru
o ducha Ameriky
s věčností vítězství tvého programu člověka
se stále silnou přítomností
Stále jsi osvoboditelem člověka
tvá morálka se pořád prosazuje
platí ve své šíři lásky
do níž skoro všechno zahrnuje
buď zdrav básníku radosti!
Zdraví tě svět
který jsi procestoval svou touhou
on se obrací k tvé představivosti
ke každé básni jednotlivě
k tvému spirálovitému pohybu myšlenek
které se jak prach do kůže
zažirají do světa
dobývají ho pronikají jím
zmocňují se ho neúnavným
stále stejně silným pohybem
vpřed do stran zpátky vesmírem
silou koncentrace myšlenek
ozvěn meditace
Buď svatořečena představivost tvého srdce
Ediolonská jachto
již jsi ty sám WHITMANE

4

Chtěl bych vidět
vycházet a zapadat slunce
na různých místech světa
odpoutat se
svléknout z cizího na já
spojit všechny souvislosti života
a vyslovit je vidět je myslit je
Nahradit dobrodružství a bláznovství

novou lehkostí
uniknout nepřesným představám
nepřesným formulacím
všem cestám
které mě k čemusi předem připravenému nutí
které mě omezují svým výhledem
svými malými možnostmi poznání
které ve mně nerozvíjejí touhu
a nedávají mému já mocných hltů bytí

5

Vracím se do snů pokojných a mírných
skrze ty které se svíjejí jako oheň
jehož černý dým vše pohlcuje
k vůli tobě lásko?
Ty jsi pomohla na svět zoufalství?
Od tebe to má domů nejbliž beznaděj?
Převlékáš se snad lásko
stále přítomna v těchto podobách?
Vrať se mi jako osvěžující stín
kolébání moře hukot lesů
změň se z bouře na laskající vánek
tišící pole v žlutém vlnobití
buď mi starostlivou matkou
jako země a obloha
objímající nocí po níž se nám vrací síla

6

Paprsku pravdy o sobě a životě
držím tě vklíněný ve svém srdci
plném klidu
vzhlížím k tobě jist si tvoji skutečnosti
moje pravdo naše
nikomu a ničemu nenáležící

Milan Kučera
Cesta

S předmluvou Anastáze Opaska
vydalo Opus Bonum v nákladu 500 výtisků
Do tisku připravil Karel Kryl.
Vytiskl Funk-Druck, Eichstätt
písmem Helvetica.
Vyšlo L.P.1976

Opus Bonum
Allerheiligenstrasse 52
6000 Frankfurt 1
BRD